

§22. Монғолдардың Қазақстан жерін жаулап алуы

ОБЪЕДИНЕНИЕ МОНГОЛИИ ЧИНГИСХАНОМ

ОРДУ-ВАЛЫК

ХАХАНАСЫ
ДЕШНЫЕ ПЛЕМЕНА
ДУБО (ТУМАТЫ)
ОЙРАТЫ

ХАМАГ
МОНГОЛ
Буржан-Халдун
Дурба орд

КАРАКОРУМ (Первый дворец Чингис-хана)
Большой черные татары

КЕРАИТЫ
Эрдэин-Дэу

ТАНГУТСКОЕ ГОСУДАРСТВО (СИ СЯ)
НИН СЯ (ЧЖУНСИ)

ТИВЕТСКОЕ ГОСУДАРСТВО

ГОСУДАРСТВО ЮЖНЫХ СУН

ГОСУДАРСТВО АРА-КИТАЕВ

Турфан

Хами

Карашар

Сичжоу

Дуньхуан

Сучжоу

Синин

Яньань

Тайюань

Чжэндун

Цзинань

Ланьчжоу

Чаньань (Сиань)

Хэнань

Цзиньчжоу

оз. Джарин-Нур

Тоохэ

Вэйхэ

Ханьшуй

Хуайхэ

оз. Лобнор

Черчен

Чужар

оз. Баграшкуль

оз. Кучук-Нур

оз. Кукунор

оз. Гашук-Нур

оз. Эрдэин-Гол

оз. Соло-Нур

оз. Хуртис-Нур

оз. Ус-Нур

оз. Убусу-Нур

оз. Далайн-Нур

оз. Буйр-Нур

оз. Далайнор

оз. Халок

оз. Нийон

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

оз. Баруун

1155-1227
жж
өмір сүрді

Онон
өзенінің
жағасында
Болдоң
деген
жерде
дүниеге
келген

Шын аты
Темучин

7.Шыңғыс
хан
1206 жылы
хан болып
сайланды

Шыңғыс хан

Әкесі Есугей
батыр

6.Шыңғыс
хан
бөліп алған
жерлері
ұлыс деп
аталды

Шыңғыстың
4 ұлдары

Хан

Уәзір

Түменбас
ы

Мыңбас
ы

Жүзбасы

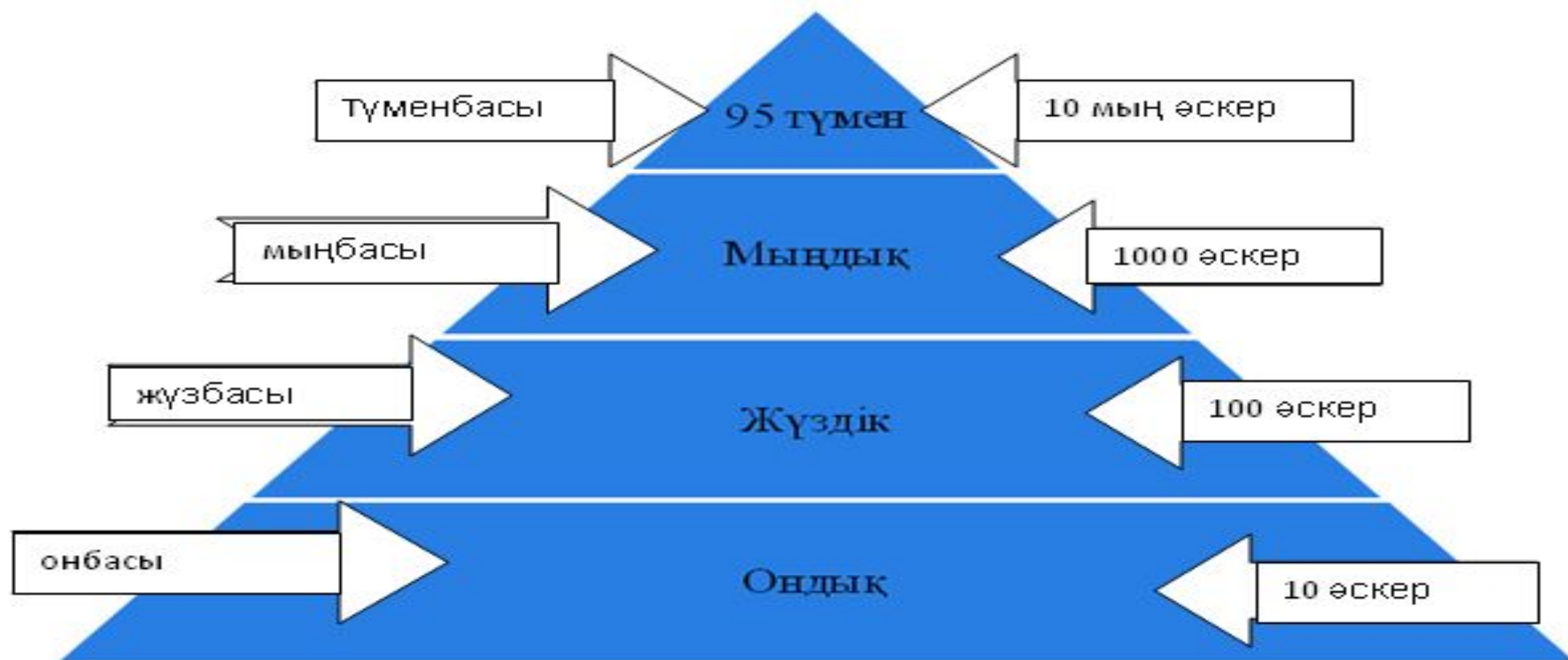
Онбасы

Керей ханы Торы

«Монғолдарды
жеңіске жеткізетін
Жеңісхан болсын»
деп бата берген.

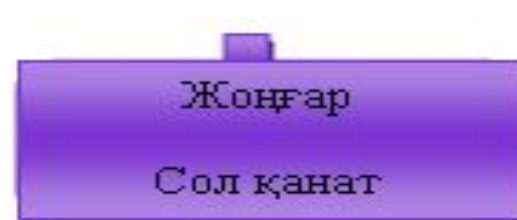
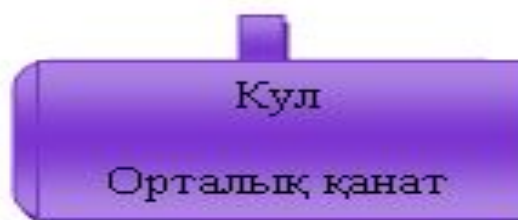

Қоғамдық құрылысы

*Мемлекеттің басты заңы «Жасақ» (Яса).
әкімшілікке бөлінді:*

Монголияның аумағы мен халқы 3 әскери

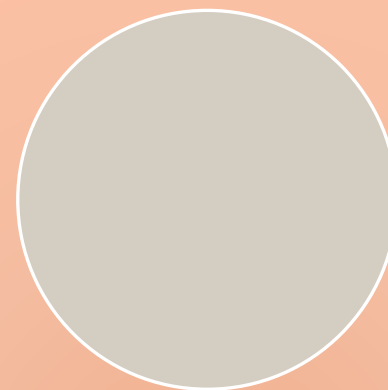

Мемлекеттің
басты заңы
«Жасақ» (Яса)

1-бөлім.
Бірінші
Шыңғысханның
нақыл
сөздері

2-бөлім.
Әскери,
азаматтық
істер
ережелері

«Жасақ» бойынша өкімет билігінің жоғарғы органы құрылтай болды

Жаулап алған елдері:

Сібір халықтары

Қытай

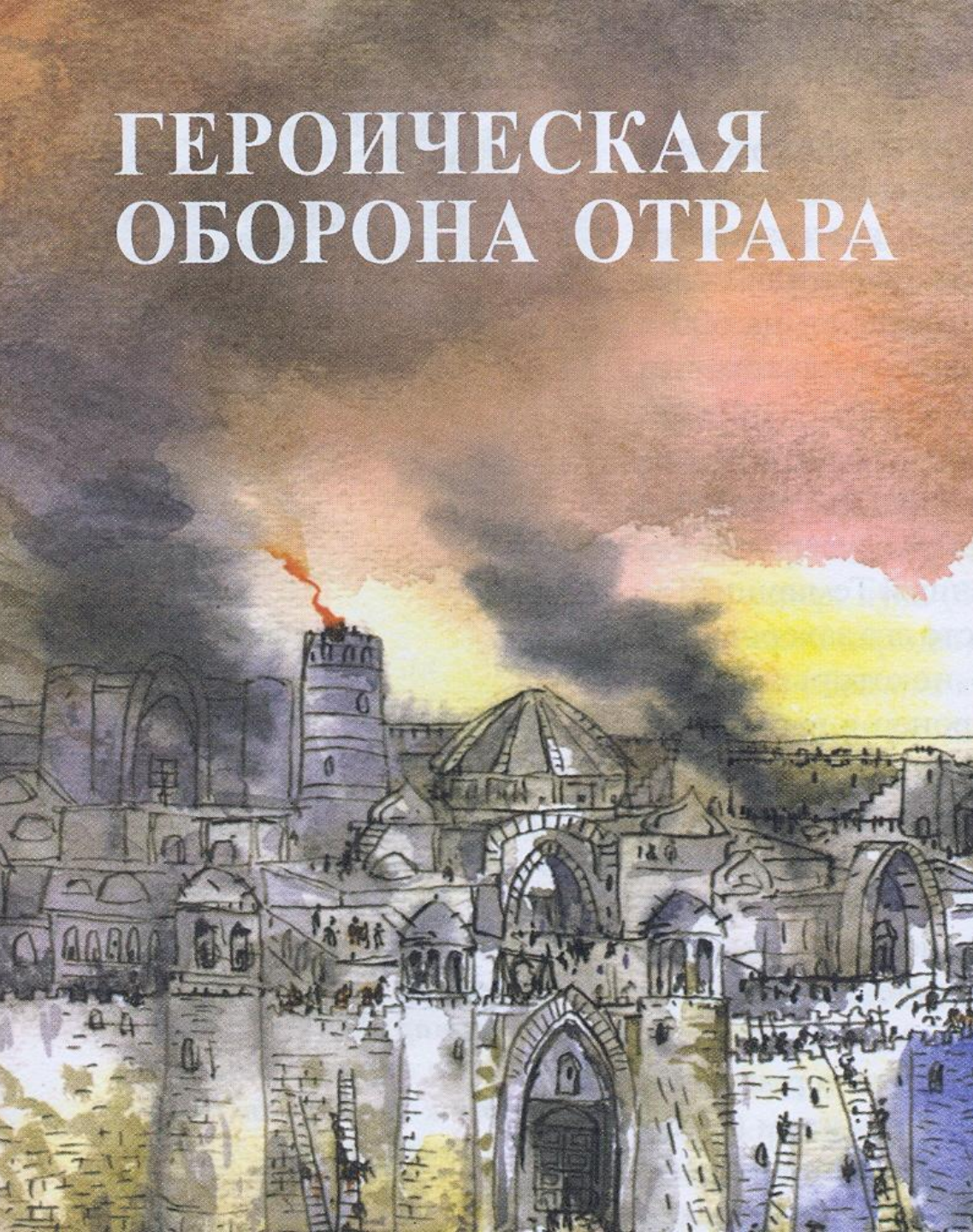
Орта Азия Қазақстан

Шығыс Еуропа

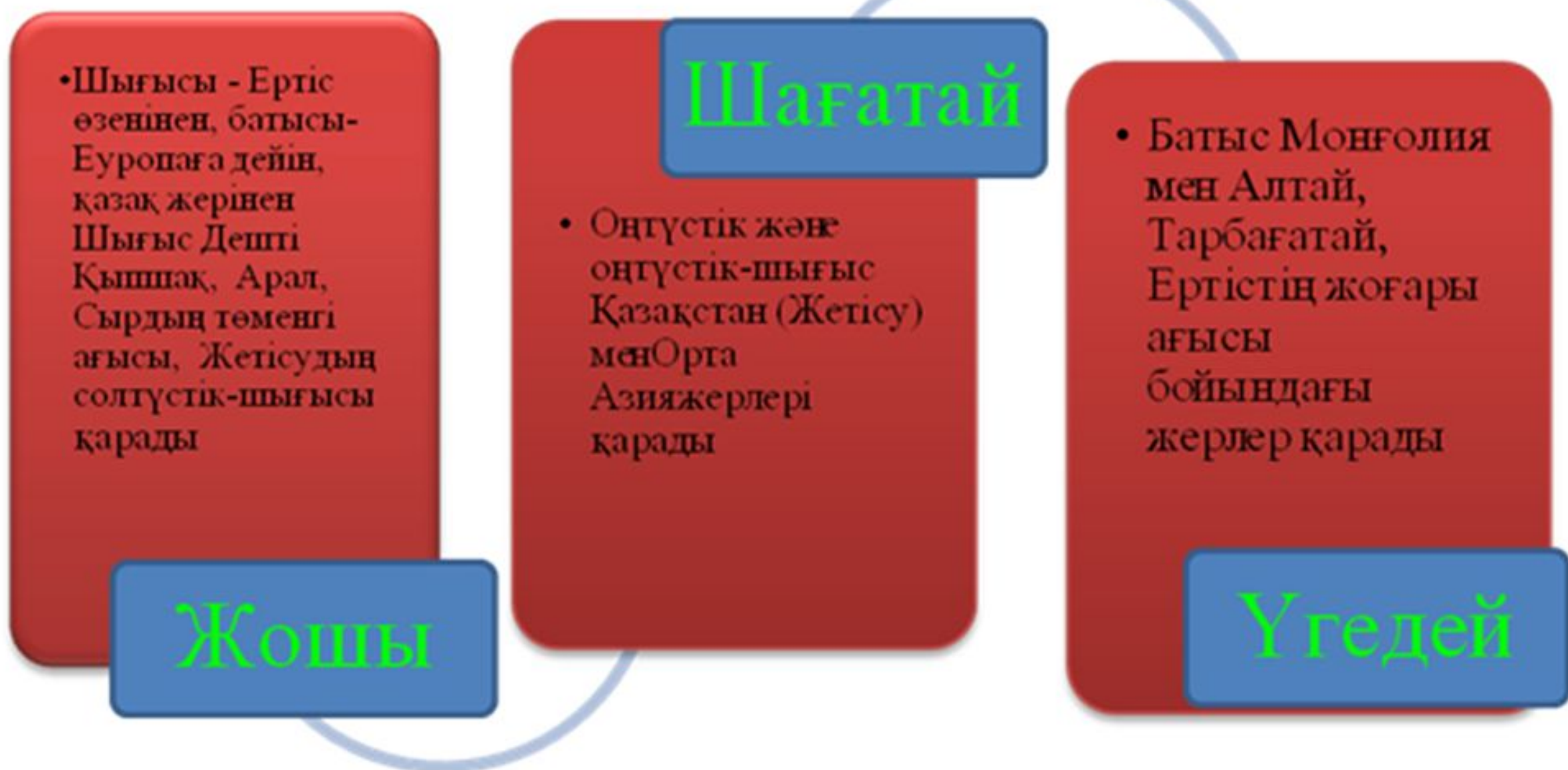
Монғолдардың Қазақстан жерін жаулауы

- 1207-1208 жж үлкен баласы Жошы Енисей қырғыздарын басып алды
- 1207-1209 жылдары Шыңғысхан таңғұттар мемлекетін, Тұрфан кінәздіктерін, ұйғырларды бағындырды
- 1211-1215жж.- Қытай жерін басып алып, олардың дуалдарын құлатып, өрт шығаратын соғыс техникаларын қолға түсірді.
- 1217 жылы Шыңғысхан Жетісуды басып алуға Жебе ноянды жіберді
- 1218 жылы «Отырар опаты»
- 1219 жылы Шыңғысханның 150 мыңға жуық қолы Ертістен Сырдарияға қарай қаптады
- 1219-1220 жж Сыр бойындағы қалалар толығымен монғолдардың қолына өтті

ГЕРОИЧЕСКАЯ ОБОРОНА ОТРАРА

Қазақ жерінде ұлыстардың құрылуы

Ұлыстардың құрылуы

Жошы

Шағатай

Үгедей

Төле

Жерлері

Шығыс Дешті
қыпшақ жері,
Арал, Сырдарияның
төменгі ағысы

Оңтүстік және
Оңтүстік
Шығыс Қазақстан
Жетісу аймағы

Батыс Монғолия
мен Алтай,
Тарбағатай,
Ертістің жоғарғы
ағысы

Монғолия
жері

. Сәйкестендіру тест

1Құрылтай	Бөліп берген жер
2. Ұлыс	Сыйға берілген жер
3. Алтын орданы құрушы	Яса "Жасақ"
4. Соырғавл, иықта	Салық түрі
5. Қуұшыр	Батый хан

3. Семантикалық карта.
Дұрыс жауапқа “+” таңбасын қою.

Жылдар оқиғалар	1207- 1208 ж	1207- 1209 ж	1211- 1215 ж	1217ж
Жошы-Енисей қырғыздары, Сібір халқы				
Шыңғысхан- Таңғұл, Тұрфан, Ұйғыр				
Қытай жері, соғыс техникасы				
Жебе Ноян- Жетісу- Күшілік хан				

Тарихи диктант

- Әл-Фараби, Айша, Торы, әл-Бируни, Жеңісхан, Жошы, Арыстанбаб, Темичин, Сүлеймен Бақырғани, Жебе, Шағатай, Әли, Жүсіп Баласағұн, әл-Максиди, Ахмет, Төле, Мөңке, Ибраһим, Үгедей, Қайырхан

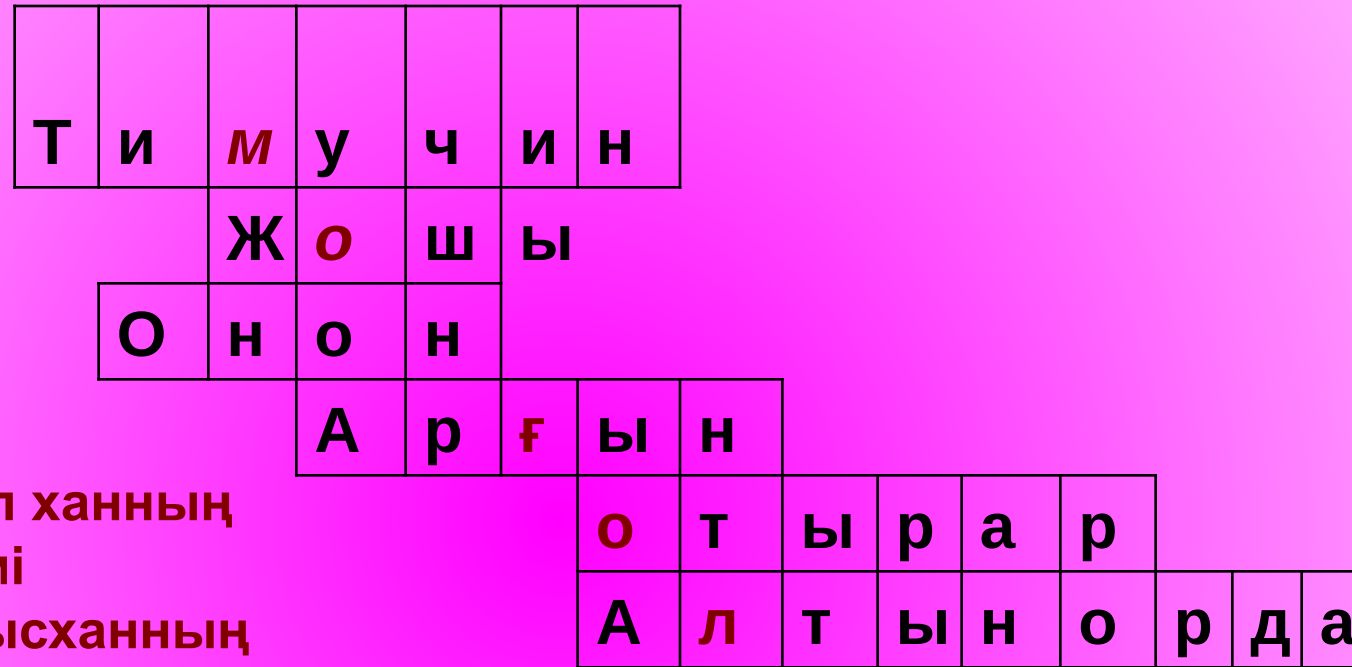
«Сөйлемдерді толықтыру»

- 1. XIII ғ. монғолдар Хандықтармен шекаралас жатты.
- 2. Шыңғысханның шын аты
- 3. «Жасақ» заңы бойынша өкімет билігінің жоғарғы органы болды.
- 4. 1217 жылы Шыңғысхан Күшіліктің Жетісудағы иеліктерін басып алуға Жіберді.

3. Семантикалық карта.
Дұрыс жауапқа “+” таңбасын қою.

Жылдар оқиғалар	1207- 1208 ж	1207- 1209 ж	1211- 1215 ж	1217ж
Жошы-Енисей қырғыздары, Сібір халқы	+			
Шыңғысхан- Таңғұл, Тұрфан, Ұйғыр		+		
Қытай жері, соғыс техникасы			+	
Жебе Ноян- Жетісу- Күшілік хан				+

4. Сөзжұмбақ

1. Монғол ханның
шын есімі
2. Шыңғысханның
шын баласы
3. Монғолиядағы
өзен
4. Тайпа
5. 6-ай берілмеген
қала
6. Батый құрған
мемлекет

- **Математикалық ойын:**

- Темучин қай жылы туып,
- қай жылы қайтыс болды ?
- $(((22+96)*2)/2)+131)*5= 1155$
- $(((102+102)*2)+9)*3=1227$

Білімнің байқап көр

Тест

- **1. Қай жылы Монғол империясы құрылды?**
- **А) 1202 ж**
- **Б) 1207 ж**
- **С) 1206 ж**
- **Д) 1209 ж**
- **2. Монғол империясы неше әкімшілік бөлікке бөлінді?**
- **А) 59**
- **Б) 80**
- **С) 95**
- **Д) 102**
- **3. «Жасақ» бойынша өкімет билігінің органы**
- **А) «Жеті жарғы»**
- **Б) «Жасақ»**
- **С) «Жарғы»**
- **Д) «жарлық»**

4. Отырарды қоршауға Шыңғыс ханның қай балалары аттанады.

- А) Төле мен Үгедей
- Б) Шағатай мен Үгедей
- С) Жошы мен Төле
- Д) Жошы мен Үгедей

5. Монғол шапқыншылығына дейінгі кезде Жетісу аймағында шамамен қанша елді мекен болған?

- А) 20 жуық
- Б) 200 жуық
- С) 300 жуық
- Д) 400 жуық

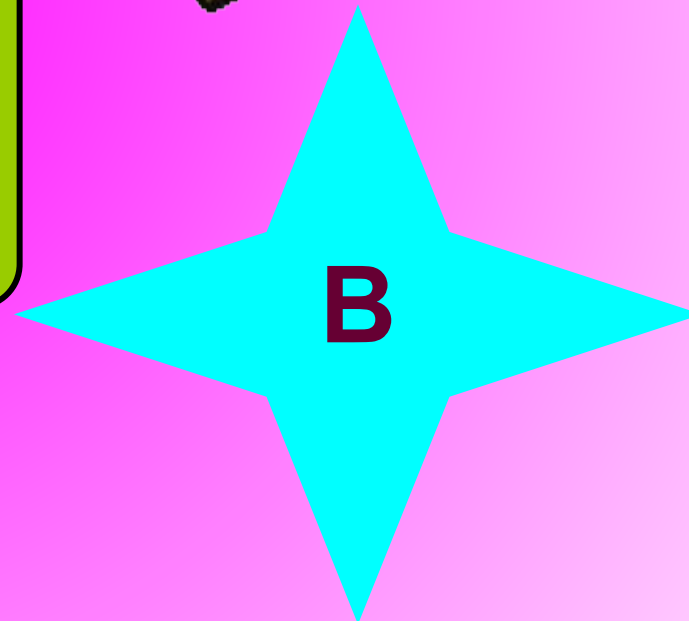
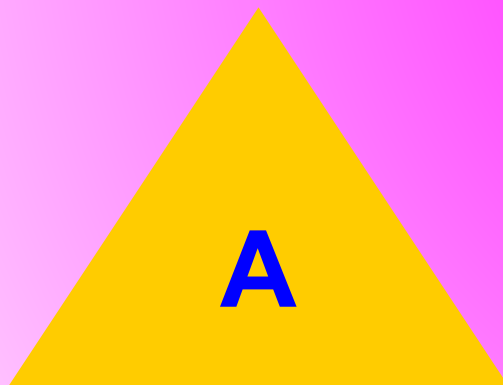
6. Сығанақ қаласы неше ай берілмей тұрды?

- А) 1 ай
- Б) 2 ай
- С) 3 ай
- Д) 40 ай

Дұрыс жауаптар:

1. С. 2. С 3. Б. 4: Б. 5. Б.
6. С

Сабақты бағалау

№	Оқушылардың аты-жөні	Білемін	Білгім келеді	Не білдім
1				
2				
3				

- **Үйге тапсырма:**
 - **Шыңғысханға мінездеме жазу**
 - **. Материал жинау**

